OMWB	
Programma	9. Milieu
Portefeuillehouder	H.P. Verroen
Doel	Het doel van de OMWB is het minimaliseren van de belasting op het milieu en het voorkomen van gevaarlijke situaties.
Activiteiten (onder andere)	De OMWB maakt omgevingsvergunningen voor de deelactiviteit milieu en controleert of bedrijven zich aan de regels houden. Verder doet de OMWB advies werkzaamheden op de verschillende wettelijke milieutaakvelden voor de deelnemers.
Vestigingsplaats	Tilburg
Betrokkenen	De OMWB is een gemeenschappelijke ambtelijke dienst van 25 gemeenten in Midden- en West-Brabant en de provincie op het gebied van milieu: Altena, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, Heusden, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Tilburg, Waalwijk, Woensdrecht, Zundert, provincie Noord-Brabant
Reden aangaan verbinding	In 2009 hebben het Rijk, het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) afgesproken om de opschaling van de handhaving en de vergunningverlening samen op te pakken. Hierbij worden in heel Nederland 28 regionale uitvoerings- of omgevingsdiensten opgericht. Gezamenlijk vormen deze 28 diensten een landelijk dekkend netwerk die de milieutaken voor gemeenten en provincies uitvoeren. De OMWB is een van die regionale uitvoeringsdiensten. het toezicht op de VROM-regelgeving uitvoert en eventuele sancties voorbereid.
Uittredingsbepalingen	Deelname aan de OMWB is een wettelijke verplichting
Bestuurlijk belang	Het door de Raad aangewezen lid van het college van B&W vertegenwoordigt de gemeente in het algemeen bestuur. Dankzij de bundeling van kennis en expertise binnen één organisatie, kan de OMWB beter reageren op de steeds complexere milieuwet- en -regelgeving. De omgevingsdiensten maken de overheid slagvaardiger als vergunningverlener en handhaver.
Financieel belang	- De gemeenten hebben een dienstverleningsovereenkomst met de OMWB, waarin een contractmaat met het aantal af te nemen uren is opgenomen en stellen jaarlijks een werkprogramma op voor de uit te voeren werkzaamheden. De gemeenten hebben een startkapitaal gestort.
Risico totaal	De gemeente draagt bij in eventueel nadelig exploitatieresultaat
Eigen Vermogen Vreemd vermogen Resultaat	(alle bedragen x 1000) 1 januari 2023: € 3.614 — 1 januari 2025: € 2.092 31 december 2023: € 4.756 — 31 december 2025: € 2.092 1 januari 2023 € 8.961 — 1 januari 2025: € 7.429 31 december 2023: € 4.060 — 31 december 2025: € 7.122 2023: € 1.643 2025: € 0
	De ontwerpbegroting is 15 april ontvangen. De jaarrekening is op 29 april ingediend. Deze wordt 27 juni vastgesteld door het algemeen bestuur van de OMWB. Door de late aanlevering kon deze niet meer zorgvuldig beoordeeld worden. Voor het late indienen van de jaarrekening heeft OMWB twee redenen gegeven: 1. De voornaamste reden van de vertraagde afronding van de accountantscontrole is dat de noodzakelijke wijzigingen naar aanleiding van de rechtmatigheidsverantwoording niet tijdig in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn doorgevoerd vanwege bezwaren van de Algemene Rekenkamer. Dit betekent dat er onduidelijkheid is over de rechtmatigheidsverantwoording en de wijze waarop dit in de controleverklaring van de accountant verwoord dient te worden. Besloten is om eind april de voorlopige jaarrekening aan deelnemers toe te zenden, waarbij dan nog de rechtmatigheidsverklaring ontbreekt. 2. Daarnaast bevindt de extern accountant, Flynth, zich nog in de afrondende fase van de controle. De accountant heeft de controle niet tijdig tot een afronding kunnen brengen.
Inhoudelijke aandachtspunten, Beleidsvoornemens	In de kaderbrief 2025 en in de ontwerpbegroting 2025 geeft de OMWB de belangrijkste taken, werkzaamheden, en aandachtspunten aan. De onderwerpen die invloed hebben op de begroting, zijn onder andere de volgende:

- Door invoering omgevingswet zullen in de loop van 2024 en 2025 nieuwe afspraken gemaakt moeten worden en nieuwe processen ingeregeld.
- De OMWB adviseert over en ondersteund gemeenten bij beleidsontwikkelingen in het kader van de omgevingswet. Daarnaast zijn er ten gevolg van de omgevingswet een aantal wijzigen in de taken van de OMWB. Dit betreft onder andere de volgende zaken:
    - Vaststellen basisgeluidemissie voor bepaalde gemeentelijke wegen
    - Uitvoeren van saneringsprojecten in het kader van de geluidsanering verkeerslawaai
    - Door de complexiteit van externe veiligheid vervult de OMWB hierin een ondersteunende rol.
    - Overdracht bodemtaken van provincie naar gemeenten.
    - Omzetten van inrichtingen naar MBA
- Voor alle specialismen geldt dat de bruidsschat moet worden verwerkt in omgevingsplannen. Daarnaast adviseert de OWMB voor alle specialismen over benodigd beleid in het omgevingsplan.
- De OMWB volgt de maatschappelijke ontwikkelingen en richt zich op het delen van kennis en adviseren hierover. Dit betreft onder andere ontwikkelingen op het gebied van stikstof, Zeer zorgwekkende stoffen, energietransitie (waaronder controle van de werkgebonden personenmobiliteit), circulaire economie, klimaatverandering, biodiversiteit, kaderrichtlijn water (en daaraan gerelateerde lozingen), gezondheid, schone lucht en brandveiligheid.
    - De exacte omvang van het stikstofdossier en daaruit volgende werkzaamheden is door telkens nieuwe (juridische) ontwikkelingen moeilijk in te schatten.

T.a.v. de VTH-taakuitvoering hebben de volgende ontwikkelingen en werkzaamheden invloed op de begroting:
- Doorontwikkeling VTHKA (Vergunningen, toezicht, handhaving, kwaliteit en advies)
- Steeds meer risicogericht en resultaatgericht toezicht en handhaving.
- Toezicht organiseert zich meer rondom maatschappelijke thema's en risico's in de leefomgeving, waardoor ook de vorm van toezicht verandert. Denk aan Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS), klimaat, energie, circulaire economie, ketengericht toezicht en de gebiedsgerichte aanpak. Maar ook energietoezicht, door invoering van de omgevingswet.
- De inzet wordt meer branche- en datagericht, richting een regionale aanpak. In het kader van data-gedreven werken wordt een start gemaakt met het implementeren van de altijd digitale vergunning (AADV). Daarnaast ligt meer focus op monitoring van data van omgevingskwaliteit om de kwaliteit in de leefomgeving te kunnen volgen, maatwerk te kunnen leveren en maatregelen te kunnen treffen en te beoordelen.
- Door invoering van de omgevingswet: een rol bij het Omgevingsoverleg (de Omgevingstafel of het Vooroverleg) en een adviserende rol in de (regionale) beleidsvorming van omgevingsvisies en -plannen. Een rol in het definiëren van gewenste omgevingswaarden (gebiedsafhankelijk) in gemeentelijke visies en plannen en een strategie waarmee de omgevingswaarden gecontroleerd worden.

Daarnaast spelen de volgende ontwikkelingen een rol in de begroting:
- Verplichte en landelijke ontwikkelingen, zoals het IBP VTH. In dit kader wordt er onder andere budget opgenomen voor de ontwikkel- en innovatieagenda.
- Kwaliteitszorgsysteem: sinds 2022 wordt gewerkt aan het opbouwen van het kwaliteitsmanagementsysteem conform de ISO9001:2015. De basiselementen van dit systeem zijn operationeel. In 2025 wordt het verder uitgebouwd.
- De MWB-norm. De methodiek blijft gelijk. Door o.a. invoering van de omgevingswet vallen er aanvullende zaken onder de basistaken, dit wordt meegenomen in de norm.
- Huisvesting: investering in de huidige locatie is noodzakelijk, onder andere in verband met verduurzaming en aanpassing naar de huidige manier van werken.
- Het uurtarief is geïndexeerd en de impact van de plannen uit de kadernota zijn daarin opgenomen.
- Door grotere dynamiek van inhoudelijke en landelijke ontwikkelingen, en meer personeel (door toename van de werkprogramma's wordt de organisatie complexer. Dit vraagt om investeringen in de sturing en het management, de strategie en ontwikkeling.

Financiële aandachtspunten, Beoordeling begroting

Ontwerpbegroting 2025

De hoofdlijnen van de ontwerpbegroting zijn:
- Het gemiddelde begrote uurtarief stijgt van € 108,14 (2024) naar € 117,90 Dat is € 1,05 hoger dan aangekondigd in de kaderbrief. Het verschil wordt veroorzaakt door een correctie op extra verlof. Het uurtarief stijgt met 8,4% ten opzichte van 2024:

Omschrijving	Effect op tarief	Bedrag per uur
Tarief 2024		**€ 108,75**
Aanpassing ziekteverzuim van 5,5% naar 5%	-0,56%	-€ 0,61
Subtotaal		**€ 108,14**
Indexatie 2025	4,96%	€ 5,36
Impact voorstellen kaderbrief 2025 (pag. 26 en 27 kaderbrief)	3,12%	€ 3,37
Correctie extra verlof	0,94%	€ 1,02
Tarief 2025	**8,4%**	**€ 117,90**

<table>
<tr><td></td><td>
- De begrote omzet stijgt van € 44 miljoen (2024) naar € 48,9 miljoen.
- De begrote personele formatie stijgt naar 348 fte (in 2024: 306 fte). Hiervan is 19% overhead.
- Het genormeerde ziekteverzuim wordt van 5,5% verlaagd naar 5%. (het positieve effect op de gemiddelde declarabiliteit bedraagt ruim 9 uur p.p.)
- De gemiddelde declarabiliteit is verlaagd naar 1.295 uren p.p. (2024: 1.300)
- De totale verwachte omvang van het werkpakket groeit en komt uit op 392.000 uren (begroting 2024: 366.000).
De begroting is daarmee hoger dan voorgaande jaren. De totale verwachte omvang van het werkpakket groeit met ruim 7%.

Het kosteneffectiviteitsonderzoek 'Van goed naar beter' is afgerond in 2024. Het bestuur wordt via andere kanalen geïnformeerd over de afronding van dit programma. Teneinde de besparingen structureel binnen de dienst te verankeren, zijn structurele 'investeringen' noodzakelijk. Van het jaarlijks terugkerende budget van € 200.000 is € 144.000 opgenomen in het budget voor lonen & salarissen en € 56.000 in het automatiseringsbudget.

De bijdrage onze gemeente, het werkprogramma, is relatief hoog in vergelijking met andere gemeentes (€1.989.125 in 2025). Wij hebben veel taken weggelegd bij de OMWB, zowel de verplichte en wettelijke taken, als de verzoektaken en advisering.

Beschikbaar weerstandsvermogen
Conform de Financiële Verordening van de OMWB wordt maximaal 8% van het (begrotings-/ jaarrekening-) totaal van de exploitatierekening aangehouden als weerstandsvermogen.
De belangrijkste risico's zijn volgens de OMWB de invoering van de Omgevingswet, problematiek in de arbeidsmarkt, transitie mensen en systeem en verzuim. De totale gewogen risico's worden becijferd op € 2,2 miljoen. De algemene reserve bedraagt eind 2023 € 2,1 miljoen. De weerstandsratio is daarmee 0,95. De OMWB streeft naar minimaal een voldoende weerstandscapaciteit en gaat daarbij uit van een weerstandsratio van minimaal 1,0. Naar verwachting kan de reserve worden aangesterkt, omdat het jaarrekeningresultaat uit 2023 voldoende is.
In de jaarrekening 2022 bedroeg de weerstandsratio 1,10 ('voldoende'). Indien de jaarrekening 2023 een voldoende positief resultaat kent, kan de algemene reserve conform de Financiële Verordening (maximaal 8%) worden aangevuld en bedraagt de weerstandsratio 1,43 ('ruim voldoende').
</td></tr>
<tr><td>Financieel overzicht</td><td>
<table>
<tr><td>OMWB
(alle bedragen x €1000)</td><td>Begroting 2023</td><td>Resultaat 2023</td><td>Begroting 2024</td><td>Ontwerpbegroting 2025</td></tr>
<tr><td>Totaal GR</td><td>35.660</td><td>1.643.</td><td>41.553.</td><td>49.086.</td></tr>
<tr><td>Bijdrage gemeente</td><td>1.404</td><td>1.335</td><td>1.737</td><td>1.989</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Overige aandachtspunten</td><td>
De zienswijze wordt regionaal voorbereid. De financiële punten zijn gebaseerd op het advies van het P&C-panel. De beleidsmatige punten zijn aangedragen door een werkgroep waarin 10 West-Brabantse gemeenten zijn vertegenwoordigd.

De OMWB heeft in de begrotingswijzigingen 2024 incidentele middelen aangewend om structurele uitgaven te dekken. Dit heeft tot effect dat de deelnemersbijdrage over 2024 niet stijgt, maar dit wel effect heeft op de structurele deelnemersbijdragen vanaf 2025 en verder.
</td></tr>
</table>

Voorstel:

Gelet op bovenstaande aandachtspunten, wordt geadviseerd om de volgende zienswijze in te dienen Over de ontwerpbegroting 2025-2028 van de OMWB:

a) Over de uitleg van artikel 3 van de Financiële verordening OMWB 2023 (hierna: verordening) en de toe te passen indexering is de afgelopen periode bij het aanpassen uurtarief 2024 onduidelijkheid ontstaan. Wij vragen u de omissie in de verordening te herstellen door duidelijker in de verordening vast te leggen hoe en op welke momenten het voorcalculatorisch tarief wordt berekend en herzien. Dit vraagt om een aanpassing van de verordening.

b) Wij stellen vast dat de conceptbegroting 2025 niet op basis van ongewijzigd beleid is opgesteld. Het begrip ongewijzigd beleid moet ruim worden geïnterpreteerd. Hieronder verstaan wij ook structurele uitgaven van enige omvang.
In de conceptbegroting zijn nieuwe taken of uitbreiding van bestaande taken opgenomen waarover het algemeen bestuur geen besluit heeft genomen. Dit is in strijd met de uitgebrachte financiële richtlijn 2 voor de kaderbrief 2025 en conceptbegroting 2025.

In aansluiting op vorige zienswijze vragen wij u de kaderbrief 2026 e.v. te agenderen voor het algemeen bestuur en de Financiële Verordening op dit onderdeel aan te passen.

c) Bij nader inzien is de meerjarenbegroting 2024 niet structureel sluitend. Structurele uitgaven (personele uitbreiding) worden (gedeeltelijk) gedekt uit incidentele middelen (SPUK-uitkeringen). Dit is niet overeenkomstig de financiële richtlijnen die deelnemers hebben gegeven. Wij vragen u in het vervolg alleen incidentele uitgaven te dekken uit incidentele middelen.

d) In de berekende deelnemersbijdrage 2025 is de in de kaderbrief opgenomen uitbreiding van 8,54 fte (pag. 26) doorberekend. De doorberekening vindt plaats op basis van een verdeelsleutel en niet op grond van feitelijke toezeggingen. De inhoud en omvang van het werkprogramma 2025, en dan met name de eventuele verhoging van budgetten, is op dit moment niet concreet. Het doorberekenen van deze structurele uitgaven naar deelnemers vinden wij in deze fase prematuur. Hierin zien wij een risico voor de dienst. Wij vragen u de uitbreiding van de hierboven genoemde formatieplaatsen alleen in te vullen wanneer de afname van deze uren structureel geborgd is in de werkprogramma's van deelnemers. Wij vragen u hiertoe met de deelnemers individueel in overleg te gaan voorafgaand aan het definitief vaststellen van de begroting in het algemeen bestuur. Ook verwijzen wij u naar zienswijze b.